

Dag **5 1 2e** en anderen,
Helemaal correct, het is een tweeledig probleem in die zin. Zo ziet Natuurmonumenten het ook, maar tegelijkertijd zien zij ook dat het gedrag bij de ontstaat/ ontstaan is.
Dus aan de voorkant moet je zeker van dat gedrag van mensen af, en tegelijkertijd wil je zoveel mogelijk doen zodat die wolf mensen niet als normaal gaat zien.
Het hardnekkige in die is echter dat niet alle mensen daarin te sturen zijn, ook na vele communicatie, waarschuwingen, boetes etc. etc. Ter vergelijking (misschien wat flauw): er rijden nog veel mensen 130 waar je 100 mag, ook nadat ze boetes hebben gehad.
Tot slot: een pijnprikkel wil je inderdaad geven op het moment dat een wolf zich niet schuw gedraagt. Dat kan zijn als er foto's zijn, maar de boswachter vertelde ook dat de wolf bijv. hem benadert. M.a.w.: het gedrag kan zich manifesteren naar ieder mens, de wolf ziet het verschil tussen een fotograaf of ander mens niet. Maar hierover spreken: bij inzet van een pijnprikkel gaat het dus om handhaving openbare veiligheid om escalatie te voorkomen. Vandaar in de vorige mail de passage over waar dit terecht hoort.
Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED] 5.1.2e
Verzonden: donderdag 13 november 2025 15:54
Aan: [REDACTED] 5.1.2e
CC: [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e; [REDACTED] 5.1.2e
Onderwerp: RE: Fotografen en wolven Planken W
 Hoi [REDACTED] 5.1.2e en anderen.

Twee elementen die we misschien in deze discussie ook scherp moeten hebben, qua beeldvorming:

- Het is in deze situatie het gedrag van mensen dat problematisch is. Ik denk dat het moeilijk is om uit te leggen dat een wolf wordt “bestraft” met een pijn prikkel, terwijl de mensen eigenlijk het probleem zijn.
- Praktisch lijkt het me ook lastig uitvoerbaar omdat je de pijn prikkel wil geven op het moment dat de wolf zich niet schuw gedraagt, in dit geval dus als het te dicht bij de aanwezige fotografen komt. Los van het risico dat de mensen daarbij lopen, zullen zij de camera’s ook volop laten draaien. Levert m.i. niet echt beelden op die je wilt.

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>
Verzonden: donderdag 13 november 2025 15:04
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>; [REDACTED]
 <[REDACTED]@ gelderland.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>; [REDACTED]
 <[REDACTED]@ gelderland.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@ gelderland.nl>

44557670 hetzij in uiterste gevallen met wegnemen. 0049

Gezien de huidige Europese beschermde status van de wolf (wat nog niet in de nationale wetgeving aangepast is) bestaat er onduidelijkheid of ingrijpen met pijnprikkel zo kan, of dat het middels een maatwerkvoorschrift o.i.d. moet. Dat hangt van de invulling van de specifieke zorgplicht af: verstoring an sich is niet vergunningplichtig, tenzij het dusdanig is dat het een effect kan hebben op de staat van instandhouding.

Logischer zou zijn om dit vanuit het spoor openbare orde en veiligheid aan te vliegen, dat gaat buiten de Omgevingswet om en op last van de gemeente- en politiewet om escalatie in openbare veiligheid te voorkomen, naar gelang proportionaliteit en subsidiariteit.

In dat laatste geval kun je je ook afvragen in hoeverre wij hier als provincie mee gemoeid moeten zijn, en het zeker ook niet onnodig naar ons toe moeten trekken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Beleidsmedewerker faunabeheer

5.1.2e

5.1.2e | @gelderland.nl | www.gelderland.nl

werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

≡ provincie

Gelderland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

Verzonden: maandag 10 november 2025 10:12

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

Onderwerp: Re: Fotografen en wolven Planken Wambuis

Hoi 5.1.2e

Past dit binnen huidige aanpak of is dit een extra vraag van Harold?

Laten we bij dat laatste donderdag even afstemmen hoe we antwoorden.

Groet 5.1.2e

Op 9 nov 2025 om 16:35 heeft Zoet, Harold <h.zoet@gelderland.nl> het volgende geschreven:

Dag 5.1.2e,

Hartelijk dank voor deze mail. Ik had deze week nog gesproken met de burgemeester van Ede. Waarom gaan wij hier niet ingrijpen met een pijnprikkel om de wolven daar weer schuw te maken. Nu alle partijen in de rechtszaken hebben aangegeven hiervoor stander van de zijn wil ik dat nu wel eens doorzetten. Ik zie graag je reactie tegemoet

Met vriendelijke groet,

Harold Zoet

Gedeputeerde Natuur, Landbouw en Stikstof

026 359 90 96 | h.zoet@gelderland.nl | www.gelderland.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

Verzonden: Wednesday, November 5, 2025 7:59:37 PM

Aan: Zoet, Harold <h.zoet@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

Onderwerp: FW: Fotografen en wolven Planken Wambuis

Dag 5.1.2e,

Zie bijgaande mail van Natuurmonumenten, ter informatie aan jou (en Natuurmonumenten en gemeente Ede vragen om bestuurlijke kennisname).

De onrust op Planken Wambuis met fotografen die bewust wolven opzoeken houdt altijd nog aan. Gemeente Ede en Natuurmonumenten zijn bezig om stappen te ondernemen. Heel goed ook, het zijn ook de gemeente en de terreineigenaar die nu aan zet zijn. Ik heb hierover vanmiddag contact gehad met 5.1.2e van Natuurmonumenten. Goed dat zij ons informeren.

In het kort komt het erop neer dat het probleem tweeledig is. Enerzijds moet het gedrag van de mensen/ fotografen afgeleerd worden, daartoe is de gemeente bezig om maatregelen in te zetten die handhaafbaar zijn. Zo denkt men bijvoorbeeld aan samenscholingsverboden. Anderzijds moet de wolf de mens als gevaar gaan/ blijven zien om habituatie en ongewenst gedrag te voorkomen. Een (lichte) verstoring in de vorm van een verjaging (niet zijnde pijnprikkel) is daarbij onder de huidige beschermde status niet vergunningplichtig en kan uitgevoerd worden. Daar wil Natuurmonumenten op inzetten. Onze afdeling handhaving is hier ook van op de hoogte. Het zou kunnen zijn dat dit door omstanders gefilmd wordt en in de media belandt. Los

44557670 dat adviseren wij al geruime tijd actief om bij ontmoetingen met een wolf herrie te maken/ af te

0049

schrikken om de mens niet als vriend maar als vijand te (blijven) zien.

Tot slot is ons de vraag gesteld of en hoe wij omgaan met afsluitingen van gebieden. Ik heb aangegeven dat wij niet bevoegd zijn om terreinen van derden af te sluiten. Toch zijn wij niet enthousiast over (grootschalige) afsluitingen van gebieden, omdat dit grote gevolgen kan hebben voor bijvoorbeeld lokaal aanwezige horeca- en recreatieondernemingen. Tijdelijke afsluiting van kleinere gebieden kan daarentegen effectief zijn, en is al vaker uitgevoerd. Bij een afsluiting kan men ook handhaven als men het gebied tóch betreedt.

Tot zover. Een fijne avond.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Beleidsmedewerker faunabeheer

5.1.2e

5.1.2e @ gelderland.nl | www.gelderland.nl

werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag

≡ provincie

Gelderland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@natuurmonumenten.nl>

Verzonden: woensdag 5 november 2025 17:09

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>

Onderwerp: Fotografen en wolven Planken Wambuis

Beste 5.1.2e,

Dank voor het gesprek dat wij hadden. Daarin heb je aangegeven dat het mogelijk is om de wolven te verjagen zolang dit proportioneel is. Je hebt ook aangegeven dat jullie niet enthousiast zijn over het afsluiten van gebieden en dat jullie daar geen uitspraak over doen in dit geval.

Ik heb intussen ook contact gehad met de Gemeente Ede. Ook daar beraad met zich op de situatie. Het is voor ons als terreinbeheerders belangrijk dat we rugdekking hebben als we maatregelen treffen, in ieder geval verwachten wij dat de provincie geen positie tegen ons inneemt als we de noodzakelijke stappen zetten om te de-escaleren, ofwel afsluiten, ofwel verjagen. Het zou goed zijn als het bestuur van de provincie op de hoogte is van de situatie en de mogelijke stappen die Ede en Natuurmonumenten willen gaan zetten. Graag hoor ik of dat het geval is.

En voor de duidelijkheid: het zijn niet 'onze wolven', ze lopen in ons terrein binnen de gemeente Ede en de provincie Gelderland en we hebben het gezamenlijke belang om de situatie niet te laten escaleren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Ecoloog

Afdeling Natuur En Landschap

Stationsplein 1

3818 LE Amersfoort

www.natuurmonumenten.nl

Ik werk op niet op vrijdag.

Doe mee met [Natuurmonumenten](https://natuurmonumenten.nl) en bescherm natuur in Nederland.

